

KRÁLOVNÁ ANGLICKEJ DETEKTÍVKY

*Agatha
Christie®*

VRAŽDA
ROGERA
ACKROYDA

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Zuzana Púčeková
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Z anglického originálu Agatha Christie: The Murder of Roger Ackroyd
preložila Nina Mikušová.

Na obálke a titulnom liste je použité oficiálne logo Agathy Christie.

The Murder of Roger Ackroyd © 1926 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vražda Rogera Ackroyda © 2018 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Agatha Christie® Hercule Poirot® and the Agatha Christie Signature
are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK
and elsewhere. All rights reserved.

Cover Design © Augustín Putera 2018

Cover Photo © Shutterstock

ISBN 978-80-220-2046-6

*Venované Punkie,
ktorá má rada ozajstné
detektívne príbehy, vraždy, vyšetrovania,
a keď je podozrivý úplne každý!*

RAŇAJKY DOKTORA SHEPPARDA

1

Pani Ferrarsová zomrela v noci zo štvrtka šesťnásteho na piatok sedemnásteho septembra. Zavolali ma o ôsmej ráno. Už sa nedalo nič robiť. Bola mŕtva niekoľko hodín.

Bolo krátko po deviatej, keď som sa vrátil domov. Odomkol som si predné dvere a úmyselne sa chvíľu zdržal v hale, odložil som si klobúk a zavesil na vešiak ľahký plášť, ktorý som si prezieravo vzal proti chladu skorého jesenného rána. Pravdupovediac, bol som značne zronený a znepokojený. Nechcem tvrdiť, že v tom okamihu som vedel, čo sa v nasledujúcich pár týždňoch stane. To rozhodne nie. Inštinkt mi však vravel, že ma čaká náročné obdobie.

Z jedálne naľavo som začul štrngot porcelánu a krátky, suchý kašeľ mojej sestry Caroline.

„To si ty, James?“ zvolala.

Zbytočná otázka, veď kto iný by to mohol byť? Popravde, práve moja sestra Caroline bola príčinou môjho niekoľkominútového otáľania. Ako píše pán Kipling, mottom rodinky mungov je: „Chod' a ňúr aj.“ Keby raz Caroline zatúžila po rodinnom erbe, určite by som jej navrhol práve toto. Prvá časť motta by sa mohla vypustiť, Caroline vyňúra čokoľvek, a pritom pokojne sedí doma. Neviem, ako to dokáže, ale je to tak. Mám podozrenie, že služobníctvo a podomoví obchodníci fun-

gujú ako jej špióni. Keď sa vyberie von, nejde získavať informácie, ale šíriť ich. Aj v tom je majsterka.

Práve pre túto jej povahovú črtu som teraz váhal. Čokoľvek Caroline poviem o smrti pani Ferrarsovej, do hodiny a pol to bude vedieť celá dedina. Ako profesionál sa, pravdaže, usilujem byť diskretný. Preto som si zvykol všetky informácie pred mojou sestrou tajiť. Síce sa ich aj tak napokon dozvie, ale aspoň mám čisté svedomie, že nie odo mňa.

Manžel pani Ferrarsovej zomrel pred vyše rokom a Caroline odvtedy zaťato tvrdí, aj keď na to niet najmenšieho dôkazu, že ho otrávil jeho manželka.

Pohrdavo máva rukou nad mojou námietkou, že pán Ferrars zomrel na akútnu gastritídu, ku ktorej si dopomohol záľubou v nemiernom pití alkoholických nápojov. Súhlasím, symptómy gastritídy a otravy arzénom sú podobné, no Caroline zakladá svoje obvinenie na celkom odlišných príznakoch.

„Stačí sa na ňu pozrieť,“ hovoríeva.

Aj keď pani Ferrarová nepatrila k najmladším, bola to atraktívna žena, ktorá sa vedela jednoducho, no vkusne obliekať. No a čo, veď mnoho žien si kupuje šaty v Paríži, a pritom to nemusia byť travičky manželov.

Ako som otáľal v hale a v hlave sa mi rojili všelijaké myšlienky, Caroline sa ozvala znovu, už trochu ostrejším tónom.

„James, čo tam, preboha živého, stváraš? Prečo sa nejdeš naraňajkovať?“

„Už idem, moja drahá,“ náhlil som sa s odpoveďou. „Len som si vešal kabát.“

„Za ten čas si si mohol zavesiť tucet kabátov.“

Mala pravdu. Mohol som.

Vošiel som do jedálne, vtisol som Caroline letmý bozk na líce a sadol som si k vajíčkam na slanine. Slanina už stihla vychladnúť.

„Akosi skoro ťa zavolali,“ poznamenala Caroline.

„Áno,“ prikývol som. „Z King's Paddocku. K pani Ferrarsovej.“

„Viem,“ prehodila.

„Ako to?“

„Povedala mi to Annie.“

Annie je naša slúžka. Milé dievča, no nenapraviteľná klebetnica s poriadne podrezaným jazykom.

Nastalo ticho. Venoval som sa vajíckam na slanine. Mojej sestre sa chvela špička dlhého, tenkého nosa, čo býva vždy, keď ju niečo zaujme alebo vzruší.

„A?“ spýtala sa.

„Smutná vec. Už sa nedalo vôbec nič robiť. Zrejme zomrela v spánku.“

„Viem,“ zopakovala moja sestra.

Tentoraz ma to nazlostilo.

„Nemôžeš to vedieť,“ oboril som sa na ňu. „Ja sám som to nevedel, až kým som tam neprišiel, a nepovedal som to živej duši. Ak to Annie vie, musí byť jasnovidka.“

„Nepovedala mi to Annie, ale mliekar. A on sa to dozvedel od kuchárky pani Ferrarsovej.“

Ako vravím, Caroline vôbec nemusí chodiť von, aby získala informácie. Sedí si v pohodlí domova a všetky si k nej nájdu cestu samy.

Vypytovala sa ďalej.

„Na čo zomrela? Na zlyhanie srdca?“

„To ti mliekar nepovedal?“ odsekol som uštipačne.

Sarkazmus na Caroline neúčinkuje. Všetko berie vážne, a tak aj odpovedá.

„Nevedel to,“ vysvetlila.

Koniec koncov, aj tak sa to skôr či neskôr dozvie. Môže to počuť aj odo mňa.

„Zomrela na predávkovanie veronálom. Brala ho na nespavosť. Asi si ho vzala priveľa.“

„Nezmysel,“ vyhrkla Caroline. „Spravila to náročky. Nič mi nehovor!“

Je to zvláštne, ale keď vám niečo vrta v hlave, no nechcete

s tým vyjsť na svetlo, a niekto iný to vysloví za vás, pochyťí vás zlošť. Okamžite som rozhorčene vybuchol.

„To si celá ty,“ soptil som. „Ustavične všetkých bezdôvodne podozrievaš. Prečo by, prekristapána, pani Ferrarová páchala samovraždu? Bola ešte pomerne mladá, dobre zabezpečená vdova s pevným zdravím, mohla si užívať život. To je absurdné.“

„Vôbec nie. Aj ty si si musel všimnúť, ako sa za posledných šesť mesiacov zmenila. Akoby ju niečo trápilo. Sám si pripustil, že trpela nespavosťou.“

„Ako teda znie tvoja diagnóza?“ pozrel som na ňu chladne. „Podľa všetkého nešťastná láska?“

Pokrútila hlavou.

„Výčitky svedomia,“ vyhlásila s istotou.

„Výčitky svedomia?“

„Áno. Nikdy si mi neveril, keď som ti vravela, že manžela otrávil. Teraz som si už istá.“

„To nezní veľmi logicky,“ namietal som. „Predsa ak sa žena dopustí takého zločinu, ako je vražda, určite je dostatočne chladnokrvná aj na to, aby si bez akejkoľvek sentimentality či ľútosti vychutnávala jej výhody.“

Caroline znovu pokrútila hlavou.

„Také ženy zrejme existujú – ale pani Ferrarová medzi ne nepatrila. Bola vyslovene uzlíkom nervov. Z náhleho popudu sa zbavila manžela, pretože jednoducho nezniesla, ako ju trápil, a niet pochyb, že pri Ashley Ferrarovi určite veľmi trpela...“

Prikývol som.

„Ibaže ju prenasledoval pocit viny za to, čo urobila. Je mi jej ľúto, nemôžem si pomôcť.“

Nemyslím si, že moja sestra niekedy ľutovala pani Ferrarovú, kým ešte žila. Teraz, keď už odišla niekam, kde podľa všetkého nemôže nosiť parížske modely, je Caroline ochotná prejavovať súcit.

Rozhodne som trval na tom, že celý tento nápad je hlúposť. Preto som bol taký rozhodný, lebo som potajomky sčasti súhlasil s tým, čo hovorila. Bolo by však celkom scestné, že by sa Caroline dopátrala pravdy iba na základe akýchsi domnie-
nok. Bude sa premávať po dedine, o kadečom rozprávať, a všetci si budú myslieť, že tie lekárske informácie má odo mňa. Mám to s ňou ťažké.

„Nezmysel,“ zavrhla moje námietky Caroline. „Uvidíš. Desať k jednej, že nechala list, v ktorom sa k všetkému priznáva.“

„Nenechala žiaden list,“ odvrkol som, netušiac, že jej len nahrám do karát.

„Aha!“ zvolala víťazoslávne. „Tak ty si ho hľadal, však? Nazdávam sa, James, že v hĺbke duše si myslíš to, čo ja. Ty je-
den starý pokrytec.“

„Človek vždy musí brať do úvahy aj možnosť samovraždy,“ bránil som sa.

„Bude aj úradné vyšetrovanie?“

„Možno. Závisí to od okolností. Ak vyhlásim, že podľa mňa sa predávkovala náhodou, mohlo by sa to zaobiť bez vyšet-
rovania.“

„A si o tom presvedčený?“ poznamenala uštipačne.

Mlčky som vstal od stola.

KTO JE KTO V KING'S ABBOTE

2

Skôr než budem pokračovať v tom, čo som povedal Caroline a čo Caroline povedala mne, možno by bo-
lo vhodné opísať miestne pomery. Nazdávam sa, že naša de-
dina King's Abbot je ako každá iná. Najbližším väčším mestom
je Cranchester, vzdialený od nás asi pätnásť kilometrov. Máme
veľkú železničnú stanicu, malú poštu a dva konkurenčné obcho-
dy so zmiešaným tovarom. Muži v produktívnom veku z dediny

zvyčajne odchádzajú, no zato máme nadbytok starých dievok a armádných dôstojníkov v penzii. Naším koníčkom a obľúbenou voľnočasovou aktivitou je – klebetenie.

V King's Abbote sú len dve sídla, ktoré stoja za zmienku. Jedným je King's Paddock, ktorý po manželovi zdedila pani Ferrarová. Druhé, nazývané Fernly Park, vlastní Roger Ackroyd. Vždy som sa o Ackroyda zaujímal, pretože má maniere vidieckeho šľachtica, a to v oveľa väčšej miere ako naozajstný aristokrat. Pripomína mi jedného z tých červenolícich džentlmenov, čo kedysi vystupovali v starých hudobných komédiách. Zvyčajne hneď v prvom dejstve sa postavili na dedinskú pažiť a spievali o tom, ako túžia odísť do Londýna. Dnes máme revuálne muzikály a vidiecki šľachtici už vyšli z módy.

Ackroyd, pravdaže, vôbec nie je šľachtic. Je veľmi úspešným podnikateľom, ktorý – tak sa mi zdá – má továreň na výrobu kolies k železničným vagónom. Blíži sa k päťdesiatke, má zdravo červenú tvár a príjemné vystupovanie. Je jedna ruka s miestnym vikárom a štedro dotuje farnosť – hoci sa pošuškáva, že v osobných výdavkoch je mimoriadne skúpy. Podporuje aj miestne kriketové družstvá, kluby mládeže a spolky vojnových invalidov. Dalo by sa povedať, že je srdcom a dušou našej pokojnej dedinky King's Abbot.

Keď mal Roger Ackroyd asi dvadsaťjeden rokov, zaľúbil sa do krásnej ženy, staršej od neho o päť či šesť rokov, a aj sa s ňou oženil. Volala sa Patonová a bola vdova s jedným dieťaťom. Manželstvo netrvalo dlho a nebolo šťastné. Ak mám hovoriť otvorene, pani Patonová bola alkoholička. Podarilo sa jej upíť na smrť do štyroch rokov od svadby.

V nasledujúcich rokoch Ackroyd neprejavoval veľkú chuť vrhnúť sa do ďalšieho manželského dobrodružstva. Syn jeho manželky mal iba sedem rokov, keď mu matka zomrela. Teraz má dvadsaťpäť. Ackroyd sa k nemu vždy správal ako k vlastnému a tak ho aj vychovával, ale chlapec mal spurnú povahu a ustavične spôsobil nevlastnému otcovi starosti a problé-

my. Ale aj tak máme všetci v dedine Ralpa Patona radi, už len preto, že tak dobre vyzerá.

Ako som už vrel, miestni obyvatelia sú vždy ochotní klebetiť. Všetci si hneď všimli, že Ackroyd a pani Ferrarová si veľmi dobre rozumejú. Po smrti jej manžela to bolo ešte nápadnejšie. Často ich vídali spolu a prevládal názor, že po uplynutí doby smútku sa pani Ferrarová stane pani Ackroydovou. Zdalo sa, že všetko do seba zapadá. Rogerova manželka sa nepopierateľne upila na smrť. Ashley Ferrars bol opilec dlhé roky pred svojou smrťou. Bolo iba spravodlivé, aby si tieto dve obete alkoholických excesov vynahradili všetky príkoria, čo zažili od bývalých manželských partnerov.

Ferrarovci sa sem prisťahovali iba čosi pred vyše rokom, no o Ackroydovi sa klebetilo už oddávna. Ako Ralph rástol, v Ackroydovom sídle sa vystriedal celý rad gazdín a na každú z nich dedinské jazyčnice s Caroline na čele hľadeli s veľkým podozrením. Nepreháňam, ak poviem, že posledných pätnásť rokov celá dedina očakávala, že Ackroyd sa s jednou z nich ožení. Tá najnovšia, prísne pôsobiaca slečna Russellová, vládla v jeho dome pevnou rukou už päť rokov, dvakrát tak dlho ako jej predchodkyne. Nebyť príchodu pani Ferrarovej, zrejme by jej len ťažko unikol. Zabránil tomu aj ďalší faktor – neočakávaný príchod ovdovenej švagrinej s dcérou z Kanady. Pani Ackroydová, vdova po Rogerovom neúspešnom mladšom bratovi Cecilovi, sa usadila vo Fernly Parku a podľa Caroline dala slečne Russellovej jasne najavo, kde je jej miesto, a odkázala ju do patričných medzí.

Neviem presne, čo výraz „patričné medze“ znamená – znie to dosť nepekne –, ale viem, že slečna Russellová chodí po dome so stisnutými perami, kyslo sa usmieva a prekypuje ľútosťou voči „chuderke pani Ackroydovej“, takej závislej od dobročinnosti svojho švagra. S obľubou rozhlasuje: „Chlieb dávany zo súcitu je taký trpký, všakže? Ja by som sa cítila veľmi zle, keby som si sama nezarábala na živobytie.“

Neviem, čo si pani Ackroydová myslela o romániku svojho švagra s pani Ferrarsovou, keď na to prišla reč. Očividne jej vyhovovalo, že Ackroyd ostáva slobodný. Keď sa s pani Ferrarsovou stretla, vždy sa k nej správala veľmi milo – ba až prehnane sladko. Caroline tvrdí, že to nič nedokazuje.

Týmto sme sa v King's Abbote zaoberali niekoľko posledných rokov. Rozoberali sme Ackroyda a jeho aféry z každého uhla pohľadu. Pani Ferrarová mala v tejto schéme stále miesto.

Teraz sa však obrázok v kaleidoskope zmenil. Od príjemných rozhovorov, čo kúpiť ako prípadný svadobný dar, sme sa ocitli uprostred tragédie.

Takéto úvahy aj rôzne iné mi vírili v hlave, keď som automaticky pokračoval v obchôdzke pacientov. Nemal som vážnejšie prípady, čo bolo možno dobre, pretože som sa znovu a znovu vracal k záhadnej smrti pani Ferrarsovej. Vzala si život sama? Nenechala by v tom prípade zopár slov na vysvetlenie? Podľa mojich skúseností, keď sa raz ženy rozhodnú spáchať samovraždu, zvyčajne chcú poodhaliť stav svojej mysle, ktorý ich doviedol k takému osudnému činu. Ženy totiž túžia po pozornosti a svetlách rámp.

Kedy som ju videl naposledy? Ani nie pred týždňom. Vtedy sa správala normálne vzhľadom na – ehm – všetky okolnosti.

Vtom som si spomenul, že som ju videl aj včera, hoci som s ňou nehovoril. Kráčala vedľa Alpha Patona, čo ma prekvapilo, pretože som netušil, že mladík je v King's Abbote. Skutočne som sa domnieval, že sa s otčimom pohádal, a preto sa v dedine neukázal takmer šesť mesiacov. Teraz kráčal po boku pani Ferrarsovej, hlavy mali blízko seba a ona mu čosi dôrazne hovorila.

Môžem s istotou vyhlásiť, že v tom okamihu ma premklo zlé tušenie. Ovládol ma pocit, že sa stane niečo zlé. Nešlo o nič konkrétne – len o akúsi nejasnú predtuchu budúcich udalostí. To dôverné *tête à tête* medzi Ralphom Patonom a pani Ferrarsovou ma neprijemne prekvapilo.

Ešte vždy som nad tým premýšľal, keď som zrazu stretol Rogera Ackroyda.

„Sheppard!“ zvolal. „Práve vás som chcel vidieť. Príšerná záležitosť.“

„Tak už ste to počuli?“

Prikývol. Poriadne ho to zobralo, to bolo zjavné. Okrúhle červené líca mal prepadnuté a vyzeral strhane, nekypel srdečnosťou ani zdravím ako zvyčajne.

„Je to horšie, ako si myslíte,“ povedal mi potichu. „Počujte, Sheppard, potrebujem sa s vami rozprávať. Mohli by ste ísť teraz so mnou?“

„Sotva. Ešte mám navštíviť troch pacientov a napoludnie musím byť späť v ordinácii.“

„Tak potom dnes popoludní – nie, lepšie bude, keď prídete ku mne na večeru. O pol ôsmej. Vyhovuje vám to?“

„Môžem si to zariadiť. O čo ide? O Ralpa?“

Ani neviem, prečo som to povedal – možno preto, že Ralpa sme pretriasali veľmi často.

Ackroyd na mňa bezvýrazne civel, akoby mi nerozumel. Začal som si uvedomovať, že sa naozaj deje čosi vážne. Ešte nikdy som ho nevidel takého rozrušeného.

„O Ralpa?“ zamrmlal roztržito. „Ó nie, o Ralpa nejde. Ten je predsa v Londýne... Dočerta, blíži sa k nám slečna Gannettová! Nechcem s ňou rozoberať tú strašnú záležitosť. Uvidíme sa večer, Sheppard. Sedem tridsať.“

Prikývol som a on sa náhlivo pohol ďalej, mňa nechal stáť v nemom úžase. Ralph v Londýne? Ale veď včera popoludní bol v King's Abbot. Zrejme sa teda včera večer alebo dnes ráno do Londýna vrátil, no Ackroyd sa tváril, akoby nevlastného syna nevidel celé mesiace.

Nemal som čas ďalej sa tým zaoberať. Slečna Gannettová už stála pri mne, celá žeravá po informáciách. Táto stará dievka sa povahou veľmi ponášala na moju sestru, no chýbala jej schopnosť robiť unáhlené závery, ktorá Carolininým manév-

rom prepožičiavala punc dôležitosti. Slečna Gannettová, celá zadychčaná, ma hneď zasypala lavínou slov.

„Nie je smutné, čo sa stalo tej chuderke drahej pani Ferrarsovej? Podľa ľudí vraj bola závislá od liekov už celé roky. To je od nich veľmi mrzké. No najhoršie na tom je, že aj na takýchto pochabých nápadoch zvyčajne býva zrnko pravdy. Niet dymu bez ohňa! Povráva sa aj, že pán Ackroyd na to prišiel a zrušil zasnúbenie – boli totiž zasnúbení. Viem to celkom naisto. Ale vy, pán doktor, o tom určite viete všetko – doktori sú už takí –, no nikomu to nepoviete, však?“

Toto všetko vychrlila, a pritom ma pozorovala prenikavým pohľadom, aby jej neušlo, ako zareagujem. Našťastie, dlhé spoložitie s Caroline ma naučilo nepohnúť ani brvou a iba sem-tam utrušiť vyhýbavú poznámku.

Využil som príležitosť a pochválil som slečnu Gannettovú, že sa nezapojila do tých nevkusných ohováračiek. Myslím si, že to bol odo mňa šikovný protiútok. Dostal som ju tým do pomykova, a kým sa spamätala, ušiel som jej.

Domov som dorazil zamyslený. Pred ordináciou na mňa čakalo niekoľko pacientov.

Keď som sa zbavil posledného z nich, aspoň som si to myslel, chcel som si pred obedom dopriať krátky oddych v záhrade. Zrazu som zbadal ešte jednu pacientku. Vstala a podišla ku mne. Prekvapene som na ňu zízal.

Neviem, prečo ma to tak prekvapilo, ibaže slečna Russellová pôsobí ako stelesnenie železného zdravia – ako niekto, koho sa neduhy tela netýkajú.

Ackroydova gazdina je vysoká, pekná žena, no pôsobí trochu odmerane. Má pichľavé oči a pevne stíska pery – keby som bol v koži jej podriadených slúžok či pomocníčok v kuchyni, pratal by som sa kadeľahšie, len čo by som ju počul prichádzať.

„Dobrý deň, pán doktor,“ pozdravila ma. „Bola by som vám veľmi vďačná, keby ste sa mi pozreli na boľavé koleno.“

Pozrel som sa, no popravde, nebol som o nič múdrejší. Slečna Russellová opisovala svoje bolesti tak neurčito a nepresvedčivo, že keby nešlo o ženu s pevnými morálnymi zásadami, podozrieval by som ju zo simulantstva. V jednej chvíli mi blyslo hlavou, že náročky predstiera bolesť kolena, aby zo mňa mohla vyžmýkať informácie o smrti pani Ferrarsovej, no čoskoro som sa presvedčil, že som to zle odhadol. O tragédii sa zmienila iba krátko, nič viac. Rozhodne však mala chuť zdržať sa a trochu si podebatovať.

„Tak vám veľmi pekne ďakujem za mastičku, pán doktor,“ povedala napokon. „No nemyslím si, že mi nejako pomôže.“

Ani ja som si to nemyslel, no cítil som sa povinný protestovať. Koniec koncov, uškodiť jej to nemôže, a človek musí svoje remeslo obhajovať.

„Ja neverím žiadnym liekom,“ vyhlásila rázne a opovržlivo fľochla na moju zbierku fľaštičiek s liekmi. „Drogy môžu veľmi uškodiť. Vezmite si, napríklad, závislosť od kokaínu.“

„Nuž, pokiaľ ide o to...“

„Vo vyššej spoločnosti je celkom bežná.“

Som si istý, že slečna Russellová vie o vyššej spoločnosti oveľa viac ako ja. Nemienil som sa s ňou škriepiť.

„Ale odpovedzte mi na toto, pán doktor,“ pokračovala. „Predpokladajme, že človek je drogový závislý, je na to nejaká terapia?“

Na takúto otázku sa nedá odpovedať len tak z brucha. Vypotil som na túto tému krátku prednášku, ona pozorne počúvala. Ešte vždy som ju podozrieval, že pátra po informáciách o pani Ferrarsovej.

„Napríklad taký veronál...“ nadhodil som.

Veronál ju napodiv nezaujímal. Namiesto toho zmenila tému a spýtala sa ma, či je pravda, že niektoré zriedkavé jedy sa v tele nedajú odhaliť.

„Á, takže vy čítate detektívky,“ zareagoval som.

Pripustila, že číta.

„Podstatou detektívneho príbehu,“ vysvetľoval som, „je požiť v deji zriedkavý jed – najlepšie nejaký z Južnej Ameriky, o akom nikto nikdy nepočul, ktorým si neznámy kmeň divochov natiera hroty šípov. Smrť nastane okamžite a západná veda je bezmocná. Mali ste na mysli niečo také?“

„Áno. Skutočne niečo také existuje?“

Ľútostivo som pokrútil hlavou.

„Obávam sa, že nie. Pravdaže, je tu ešte kurare.“

Povedal som jej o kurare dosť, no mal som dojem, že to ju veľmi nezaujíma. Spýtala sa ma, či mám v skrinke s jedmi nejaké kurare aj ja, a keď som odpovedal záporne, zdalo sa mi, že v jej očiach som klesol. Potom vyhlásila, že už musí ísť, a dverami ordinácie prešla vo chvíli, keď gong ohlasoval obed.

Nikdy by mi nezišlo na um, že slečna Russellová rada číta detektívky. Nevedel som si predstaviť, že vyjde zo svojej izby vyhrešiť niektorú slúžku a potom sa vráti späť k rozčítanej *Záhade siedmej smrti* alebo niečomu podobnému.

PESTOVATEĽ TEKVÍC

3

Pri obede som Caroline oznámil, že večerať budem vo Fernly. Nič nenamietala – práve naopak.

„Výborne,“ kývla hlavou. „Aspoň sa všetko dozvieš. Mimochodom, čo je to zasa s Ralphom?“

„S Ralphom?“ začudoval som sa. „Neviem o ničom.“

„Prečo teda býva v hostinci U troch diviakov, a nie vo Fernly Parku?“

Ani na chvíľu som nezapochyboval o Carolininom tvrdení, kde sa Ralph ubytoval. Keď to vraví Caroline, je to pravda.

„Ackroyd vavel, že Ralph je v Londýne,“ pozabudol som sa. Tak ma prekvapila, že som sa nechtiac odchyľil od svojej zásady nedeliť sa s ňou o informácie.

„Ale čo!“ zvolala. Všimol som si, ako sa jej zachvela špička nosa.

„Do hostinca prišiel včera ráno,“ poznamenala. „A je tam doteraz. Včera večer mal schôdzku s nejakým dievčaťom.“

To ma vôbec neprekvapovalo. Povedal by som, že Ralph trávil s dievčatami väčšinu večerov vo svojom živote. Len som sa čudoval, že si na príjemné kratochvíle vybral King's Abbot, a nie skazené veľkomesto.

„S niektorou z barmaniek?“ tipoval som.

„Nie. To je práve to. Stretol sa s ňou vonku. Nevie, kto to bol.“ Pre Caroline trpké priznanie.

„Ale môžem hádať,“ pokračovala moja neúnavná sestra. Trpezlivo som čakal.

„Jeho sesternica.“

„Flora Ackroydová?“ užasol som.

Flora, samozrejme, nie je Ralphova pokrvná príbuzná, no keďže sa mladík odjakživa pokladal za Ackroydovho vlastného syna, hovorilo sa o nich ako o bratancovi a sesternici.

„Flora Ackroydová,“ prikývla Caroline.

„Ale prečo nešiel do Fernly, ak ju chcel vidieť?“

„Sú tajne zasnúbení,“ s veľkým potešením mi referovala sestra. „Starý Ackroyd o tom nechce ani počuť, a tak sa musia stretávať potajomky.“

V jej teórii som postrehol veľa trhlín, ale zdržal som sa komentára. Nevinnou poznámkou o našom novom susedovi som odviezol jej pozornosť.

Do susedného domu nazývaného Pod smrekovcami sa nedávno nasťahoval akýsi cudzinec. Caroline veľmi škrelo, že o ňom nezistila nič, iba že je cudzinec. Jej špióni zlyhali na celej čiare.

Aj novému obyvateľovi podľa všetkého vozili mlieko, zeleňinu, mäso a občas i ryby ako všetkým ostatným v dedine, no nikto z dodávateľov o ňom zrejme nezískal žiadne informácie. Podľa všetkého sa volal pán Porrott – naozaj čudné meno.

Dozvedeli sme sa o ňom jedine to, že má záľubu v pestovaní tekvíc.

O takéto informácie však Caroline určite nejde. Ona chce vedieť, odkiaľ človek pochádza, čo robí, či je ženatý, akú má manželku, či majú spolu deti, ako sa volala jeho matka za slobodna – a tak podobne. Otázky na úradných formulároch podľa mňa vymýšľa niekto taký ako Caroline.

„Drahá moja,“ zahľadel som sa na ňu. „Nemám najmenšie pochybnosti o jeho povolaní. Je holič na dôchodku. Len si všimni tie jeho fúzy.“

Caroline so mnou nesúhlasila. Namietla, že keby bol holič, mal by zvlnené vlasy – nie rovné. Všetci holiči majú zvlnené vlasy.

Vymenoval som jej zopár holičov s rovnými vlasmi, ktorých osobne poznám, no nedala sa presvedčiť.

„Vôbec sa v ňom nevyznám,“ pripustila vážne. „Nedávno som si od neho požičala nejaké záhradné náradie, správal sa veľmi zdvorilo, ale nič som z neho nevytiahla. Napokon som sa ho z mosta doprosta spýtala, či je Francúz, a on odvetil, že nie je – a zrazu ma prešla chuť ďalej sa ho vypytovať.“

Ten náš záhadný sused ma začínal zaujímať. Človek, ktorý dokáže Caroline umlčať a poslať ju bez odpovede preč, musí byť osobnosť.

„Som presvedčená,“ pokračovala v úvahách moja sestra, „že si kúpil ten nový typ vysávača a...“

Videl som jej na očiach, ako ju osvietil nápad, že si ho od neho požičia, a tak bude mať príležitosť ďalej vyzvedať. Využil som šancu a unikol som do záhrady. Veľmi rád sa prplem v zemi. Práve som usilovne vytrhával púpavu aj s koreňmi, keď som začul varovný výkrik: čosi ťažké mi presvišťalo okolo hlavy a s nechutným mľasknutím dopadlo k nohám. Bola to tekvica!

Nahnevane som zdvihol hlavu. Nad múrom sa objavila tvár. Hlava vajcovitého tvaru, čiastočne pokrytá neprirodzene čiernymi vlasmi, dohora vykrútené fúziky a pár ostražitých očí. Bol to náš záhadný sused pán Porrott.

Okamžite sa mi začal ospravedlňovať.

„Tisíckrát prosím o prepáčenie, monsieur. Neviem, čo povedať na svoju obhajobu. Už niekoľko mesiacov pestujem tekvice, no dnes ráno som sa na ne poriadne nazlostil. A tak som ich poslal kadeľahšie – žiaľbohu, nielen v duchu, ale aj fyzicky. Schytil som tú najväčšiu a šmaril ju cez múr. Monsieur, je mi to veľmi trápne. *Je suis désolé.*“

Taký príval kajúcnych slov ma musel obmäkčiť. Koniec koncov, tá mizerná tekvica ma netrafila. No úprimne som dúfal, že prehadzovanie veľkých kusov zeleniny ponad múr nepatrí medzi záľuby nášho nového známeho. S takýmito zvykmi by si našu priazeň ako sused nezískal.

Čudácky pátko akoby mi čítal myšlienky.

„Ó nie,“ zvolal. „Nemusíte sa obávať. Nemám to vo zvyku. No iste si viete predstaviť situáciu, monsieur, že človek sa usiluje niečo dosiahnuť, namáha sa a drie, aby sa po tom všetkom mohol venovať svojim záľubám, a napokon zistí, že vlastne ľutuje za starými dobrými časmi a bývalou prácou, o ktorej si myslel, že sa jej tak rád vzdáva.“

„Veru tak,“ prikývol som. „Domnievam sa, že je to celkom bežné. Ja sám som toho príkladom. Asi pred rokom som zdedil nejaké peniaze – dosť na to, aby som si mohol splniť dávny sen. Vždy som chcel cestovať, vidieť svet. Ako vravím, to bolo pred rokom – a stále som tu.“

Sused pokýval hlavou.

„Sila zvyku. Pracujeme, aby sme dosiahli istý cieľ, a keď ho dosiahneme, zistíme, že nám tá každodenná drina chýba. A ubezpečujem vás, monsieur, ja som mal zaujímavú prácu. Tú najzaujímavejšiu na svete.“

„Naozaj?“ prehodil som zvedavo. Akoby sa ma v tej chvíli zmocnil Carolinin duch.

„Skúmanie ľudskej povahy!“

„Ale čo,“ začudoval som sa. Jasné, je to holič na penzii. Kto pozná tajomstvá ľudskej povahy lepšie ako holič?

„Mal som istého priateľa – veľa rokov verne stál po mojom boku. Občas sa síce správal ako idiot, z čoho som bol často zdesený, no napriek tomu som ho mal veľmi rád. Len si to predstavte, veď mne chýbajú dokonca aj jeho stupidné poznámky. Jeho *naïveté*, poctivosť za každých okolností, ale aj to, ako obdivoval môj nesmierny talent – toto všetko mi chýba väčšmi, než by ste si mysleli.“

„Nebodaj zomrel?“ spýtal som sa súcitne.

„Ale kdeže. Žije a má sa dobre – ibaže na druhom konci sveta. V Argentíne.“

„V Argentíne,“ zopakoval som závistlivo.

Vždy som chcel ísť do Južnej Ameriky. Zavzdychal som, a keď som zdvihol hlavu, stretol som sa s chápaným pohľadom pána Porrotta. Evidentne bol veľmi vnímavý.

„Aj vy tam pôjdete, *n'est-ce pas*?“ zaujímal sa.

S povzdychom som pokrútil hlavou.

„Mohol som,“ povedal som. „Už pred rokom. No bol som blázon, ba ešte horší ako blázon – bol som pažravý. Pre ilúziu som riskoval majetok.“

„Chápem,“ prikývol pán Porrott. „Špekulovali ste na burze?“

Zachmúrene som pokýval hlavou, no potajomky som sa bavil. Ten smiešny mužíček sa tváril tak smrteľne vážne.

„Nešlo náhodou o ropné akcie Porcupine?“ vyhrkol.

Prekvapene som naňho civel.

„Skutočne som na ne pomýšľal, no napokon som sa rozhodol pre zlaté bane v západnej Austrálii.“

Sused na mňa hľadel s čudným výrazom, ktorému som celkom nerozumel.

„To je osud,“ poznamenal napokon.

„Aký osud?“ nechápal som.

„Že sa mojím susedom stal človek, ktorý vážne uvažoval nad akciami ropných polí Porcupine a aj nad austrálskymi zlatými baňami. Povedzte mi, aj vy máte slabosť pre ženy s gaštano-
vohnedými vlasmi?“

Zísal som naňho s otvorenými ústami a on vybuchol do smiechu.

„Non, non, nezbláznil som sa. Môžete byť pokojný. Tá otázka bola pochabá, ale viete, ten môj priateľ, o ktorom som vám rozprával, bol ešte mladý a nazdával sa, že všetky ženy na svete sú milé a pekné. Ale vy už máte niečo za sebou, ste lekár a viete rozoznať hlúposť a márnosť mnohých vecí v našom živote. Tak, tak, sme susedia. Dovoľte, aby som vašej milej slečne sestre venoval svoju najkrajšiu tekvicu.“

Zohol sa a s okázalým gestom mi podal obrovskú tekvicu, ktorú som prijal tak, ako mi ju ponúkol.

„Eh bien,“ dodal veselo, „dnešok som skutočne nepremárnil. Zoznámil som sa s človekom, ktorý mi v istom zmysle pripomína vzdialeného priateľa. Mimochodom, rád by som sa vás na niečo opýtal. V tejto malej dedine istotne každého poznáte. Kto je ten pekný mladý muž s tmavými vlasmi a očami? Drží vysoko vztýčenú hlavu a stále sa usmieva.“

Ten opis ma nenechal na pochybách.

„To je určite kapitán Ralph Paton,“ vyhlásil som.

„Ako to, že som ho tu predtým nevidel?“

„Nejaký čas sa tu nezdržiaval. Je to syn – vlastne adoptovaný syn – pána Ackroyda z Fernly Parku.“

Sused netrpezlivo mávol rukou.

„Bien entendu, malo mi to napadnúť. Pán Ackroyd o ňom veľakrát hovoril.“

„Vy sa poznáte s pánom Ackroydom?“ začudoval som sa.

„Zoznámili sme sa ešte v Londýne, keď som tam pracoval. Požiadal som ho, aby sa o mojom povolaní nikde nezmieňoval.“

„Chápem,“ prisvedčil som, no taký zjavný snobizmus ma trochu pobavil.

Sused samofúbo pokračoval: „Radšej vystupujem inkognito. O slávu nestojím. Dokonca sa ani nenamáham opravovať miestnu verziu môjho mena.“

„Skutočne?“ Nevedel som, čo na to povedať.